

DOCUMENTE PRIVIND STRĂDANIILE CĂTORIRII PRIMEI BISERICI ORTODOXE ROMÂNĂȘTI LA VIENA

Pr. drd. Justinian-Remus COJOCAR
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava

Abstract

For the Romanian Diaspora, Vienna has represented civilization, prosperity and culture. During the imperial period, the Romanians contributed a lot to raising their prestige in the eyes of the Viennese. After the great events of November 28th 1918 (the union of Bukovina with Romania) and December 1st 1918 (the union of Transylvania with Romania), the Romanians' desire for affirmation and promotion of traditional values was emphasized. The efforts made by the Romanian Diaspora in Vienna for two decades in order to establish a Romanian Orthodox sanctuary in the imperial capital were crowned by victory, highlighting the communion between the Greeks and the Romanians and the good collaboration between the Viennese local authorities and the representatives of the Romanian Diaspora. The documents discovered by me at the County Directorate of the National Archives of Suceava manage to firmly complete the picture of the beginning of a Romanian Orthodox sanctuary in Vienna. Their full rendering represents a real help to historians who can deepen and use the information in other scientific research topics.

Keywords: the Romanian Orthodox Church in Vienna, Metropolitan of Bukovina, The Cesar-Jubilee Romanian Orthodox Society, Pamfil Dan, Constantin Popovici, Arcadie Ciupercovici, Vladimir de Repta

Anul 1918 a însemnat pentru români împlinirea idealului de unitate statală. Românii din afara granițelor României Mari s-au ostenit să-și păstreze identitatea de neam, credință și limbă. La Viena, capitala Imperiului Habsburgic, românii erau numeroși. Erau deputați în Parlamentul imperial, oameni de afaceri, comercianți și tineri studenți silitori, care făceau cinste neamului românesc și doreau să aibă un lăcaș sfânt ortodox unde să se adune să se roage.

În acest studiu voi face referire la documente pe care le-am descoperit la Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Suceava și pe care le voi prezenta cronologic, cu speranța că acestea vor fi de

mare folos istoricilor și cercetătorilor interesați de comunitatea românească din Viena de după Primul Război Mondial, instituțiilor din România și nu numai. De asemenea, cred că aceste informații le vor fi de mult ajutor și vrednicilor preoți ortodocși români din Viena, pentru informarea corectă și completarea istoriei lăcașului sfânt.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea, în timpul împăratului Iosif al II-lea, în Viena s-a construit o biserică ortodoxă pentru greci și valahi, adică pentru români.

Primul document, pe care-l voi prezenta integral, este scrisoarea avocatului Victor Iliuț, datată 3-15 iunie 1899, către Consistoriul arhiepiscopal mitropolitan al Bucovinei. Avocatul a explicat Mitropolitului Arcadie Ciupercovici că românii ortodocși din Viena aparțin de Biserica grecească a „Sfintei Treimi” și era o nevoie mare de un lăcaș sfânt ortodox românesc unde să se slujească și să se instruiască religioși copiii. Documentul are 4 file, este scris de mână, frumos.

Iată textul documentului¹:

„Înalt Prea Venerabil Consistoriu arhiepiscopesc mitropolitan!

În Viena există, după cum se știe, trei comunități ortodox-orientale și anume:

1. comunitatea supușilor turcești la S-tul George: pe baza prea Înaltului patent din 3 August 1782;

2. comunitatea grecească la biserica Sfintei Treimi, înființată pe baza prea Înaltului patent din 29 Ianuarie 1787; și în fine

3. comunitatea sârbească la S-tul Sava. Constituirea definitivă a acestei comunități a fost recunoscută de abia prin emisul ministeriului de culte din 4 Maiu 1893, No. 1383.

Ortodox-orientalii de naționalitate română aparțin în prezent de comunitatea grecească /:Biserica Sfintei Treimi:/, care comunitate prin prea Înalta rezoluțiune din 19 Marte 1883 /: rezoluțiunea ministeriului de culte din 29 Maiu 1883, No 5599:/ a fost subordinată arhiepiscopiei gr. or. din Cernăuți, astfel încât și pentru Românii de religie ortodox-orientală, cari locuiesc în Viena, se

¹ Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Suceava, Fond Mitropolia Bucovinei, vol. IV, Secția 7/4, Dosar 126/1906-1921, filele 5-8.

aplică ordinațiunile lumești și bisericești care privesc această archiepiscopie.

Din împărțeala amintită mai sus se poate vedea că principiul naționalității recunoscut în biserica ortodox-orientală a fost adus la îndeplinire, de alta parte, însă reese evident, că Românilor ortodoxi, cari trăesc în Austria de jos, li s'a făcut o nedreptate în trebile lor de cult, căci luând în considerare legile fundamentale de stat din 21 Decemvre 1867 f.l.i. No. 142 acest popor din Austria vecnic credincios Casei Împărătești a fost pus la o parte, nevoit fiind a se uni cu Grecii, o unire nenaturală și străină de limbă română. Un cunoscătoriu nepreocupat al istoriei bisericești ortodox-orientale și al legilor fundamentale ale acestei biserici se va încredința ușor, că în biserica ortodox-orientală se menține principiul, că exercițiile religioase și învățământul religiunii să se facă în limba maternă a poporului respectiv, un principiu care până în ziua de astăzi a fost primit și respectat de popoarele poliglote ale bisericii ortodox-orientale.

Ortodox-orientalii de naționalitate română au luat deci decisiunea definitivă unanimă de-a se adresa către autoritățile competente cu rugarea, că în această privință să se facă schimbare, împlinindu-se o cerință de mult existentă.

După informațiunile făcute minuțios, numărul credincioșilor ortodox-orientali în Viena și în Austria de jos se compune după cum urmează:

Aci locuiesc aproximativ 200 familii cu cel puțin 600 suflete; la acest număr să se mai adaugă încă soldații de la 2 regimente de infanterie, cari garnisonează în Viena perpetua, și soldații de la alte corpuri de armată, cari la olaltă compun un număr însemnat de 1500 suflete. După cum s'a putut constata din reșerșările exacte 100 copile descendente din părinți români își fac studiile lor în diferite institute de creștere de aice, la care număr se mai adauge încă un număr aproape tot atât de mare de băeți.

Luând în considerare momentul că în special tinerimea în Viena își urmează studiile fără de a învăța religiunea, deoarece, stând lucrurile astfel, acest învățământ nu poate fi predat, tocmai din aceasta cauză ar trebui de căutat mijloace, spre a delătura acest inconvenient.

Pare de prisos a mai reaminti din punct de vedere pedagogic valoarea instrucțiunii religioase și morale a copiilor ca fundament pentru viața următoare și pentru norocirea copilului crescând, care are să devie odinioară cetățen și membru al societății omenesti, în special în aceste timpuri fortunoase prezente, în cari dușmanii bisericii și ai instituțiilor de stat caută a sparge cu toată puterea instituțiunile bisericeii.

Luând mai departe în considerare că biserica celorlalte confesiuni creștine caută din rășputeri a leaga laolaltă credincioșii ei, atunci trebuie să te miri cum de Românii de religione ortodox-orientală nu s'au perdut în aceasta mare de oameni, ci consci de sine se luptă pentru recunoașterea drepturilor ci li se cuvine.

În fine nu trebuie a se uita că tinerimea studiosă academică, a cărei număr se redică la cel puțin o jumătate de sută, numai din acea causă se abținează de la serviciul divin, că nu li se dă ocașiu-ne de-a asculta acest serviciu în limba lor maternă.

Asemenea oportun se pare de a atrage atențiunea forurilor competente și asupra momentului că Viena e cercetată în fiecare an de multe sute de ortodoxi români cari vin a consulta celebritățile medicale de aice și oare nu e lucru natural când acești slabi și bolnavi voiesc să înalțe rugi de mulțemire cătră Atotputernicul Creatoriu în limba lor maternă în biserică?

Dacă ne vom întreba ce ni se oferă nouă Românilor în aceasta privință, atunci rășpunsul îl putem da în următoarele cuvinte:

Prin ordinațiunile emise amintite mai sus, Românii cari întrec de trei ori numărul Grecilor ortodoxi, au fost alipiți de biserica grecească la Sfânta Treime ca biserică parochială.

În urma unor tradițiuni moștenite și pe baza unor privilegii vechi își păzesc ortodoxii greci posesiunea lor cu o stăruință de fier, astfeliu încât de actul sfânt în limba română nu poate fi nici vorbă și anume din motivul că parochia se dă unor preoți cari nu cunosc limba română nici defeliu și pentru că orișice rugăminte de-a face vro funcțiune în altă limbă decât cea grecească este respinsă din capu locului.

Consecința acestor stări nesuportabile reiesă din indignarea justă asupra nebăgării în seamă a limbei lor bisericești; ca consecință ulterioară resultă apoi o timpire religioasă a poporenilor ortodoxi-orientali, tot momente cari cer depărtarea răului.

Luând în considerare aceste relațiuni triste, Românii de confesiune ortodox-orientală cari se află în Viena au decis unanim, în ședința plenară ținută la 15/27 Mai a.c., de a lua înșiși în mână treaba lor justă, aducând la îndeplinire drepturile lor de cult, pe cale legală, drepturi garantate prin legile fundamentale de stat pentru biserică și școală. Spre acest scop au ales un comitet executiv, pe care l'au înzestrat cu toate plenipotințele recerute, autorizându'l a întreprinde pașii legali spre a constitui o comunitate bisericească gr. or. română în Austria de jos, de a zidi în caz de trebuință o biserică ortodox-orientală română, autorizându'l de-a stringe un fond pentru construcțiunea bisericei și a unei școale, având acest comitet executiv a da raport după un decurs de șese luni.

Comitetul executiv subsemnat recunoaște că constituirea proiectată și decisă a comunității bisericești nu este o afacere curat internă a bisericei ortodox-orientale pentru care conform articolului XV al legilor fundamentale de stat din 21 Decemvre 1867 f.l.i. No. 142 se recere consimțământul autorităților de stat, totuși până la primirea acestui consimțământ pentru a căruia realizare se vor întreprinde în scurtă vreme pașii necesari, comitetul executiv face rugarea:

Înalt Prea Venabilul Consistoriu arhiepiscopesc metropolitan, luând în considerare dorințele juste și plângirile adevărate ale Românilor ortodoxi-orientali se binevoească a trimite până la constituirea comunității bisericești ortodox-orientale un preot de națiunea română ca deocamdată să săvârșească alternativ funcțiunile religioase și bisericești asemenea să predeie instrucțiunea religioasă necesară copiilor și care să se doteze din mijloacele fondului ortodox-oriental din Bucovina: fiind timpul suprem, această dispozițiune să se facă în sfera proprie de activitate, iar pentru sistemisarea ulterioară a acestui post să binevoească Înalt Prea Venerabilul Consistoriu arhiepiscopesc metropolitan să interprindă pașii necesari la înaltul ministeriu imperial regal de culte în conțelegere cu înalta locotenență a Austriei de jos și cu parochiatul ortodox-oriental, la „Sfânta Treime”, obligându-se comitetul executiv subsemnat de-a pune la dispozițiune cu începutul anului școlar 1899/1900 un local potrivit, deocamdată comun, pentru instrucțiunea religioasă care se cere conform legilor.

Orișice rezoluțiune în această sântă cauză Înalt Prea Venerabil Consistoriu arhiepiscopesc metropolitan să binevoiească a o trimite la adresa Dr. Victor Iliuț avocat aulic în Viena I. Bezirk Wipplingerstrasse No. 3.

Viena 15/3 Iuni 1899”.

După scrisoarea avocatului Victor Iliuț au urmat șapte ani de secetă. Știri de la Cernăuți nu veneau la Viena. Românii au avut în continuare inițiativă și reprezentanții Societății „Clubul Român” din Viena, în frunte cu preotul ortodox Virgil Ciobanu și președintele Comitetului Alexandru Homurzan, au trimis o cerere Mitropolitului Bucovinei, Vladimir de Repta. Documentul e datat: 8/21 decembrie 1906. Se dorea înființarea unui oratoriu, a unui locaș de rugăciune pentru românii ortodocși.

Iată textul documentului²:

„Înaltpreasfinția Voastră și Preavenerabil Conzistoriu!

Societatea «Clubul român» din Viena, pe baza §2 pct e din Statute și-a câștigat dreptul de-a înființa oratorii atât greco-orientale, cât și greco-catolice, după cum va fi necesitatea pentru Românii din Viena.

Pe baza acestui § din Statute, Societatea «Clubul român», în ședința din 23 Iunie 1906, a emis un comitet și l'a însărcinat cu înființarea unui oratoriu pentru Românii greco-orientali din Viena.

Spre acest scop, conform legilor ezistente în vigoare, rugăm pe Înaltpreasfinția Voastră și pe Preavenerabilul Conzistor metropolitan să bine-voiască a ne permite înființarea unei case de rugăciune.

În așteptarea unei grabnice rezoluțiuni favorabile suntem ai Înaltpreasfinției Voastre și a Preavenerabilului Conzistor supuși și credincioși fii.

Viena 21 Decemvrie 1906”.

Pe 16/29 decembrie 1906, Consiliul Consistoriului Mitropoliei Bucovinei a răspuns așa: „Referitor la înființarea unui oratoriu pentru Românii greco-orientali din Viena, scrisul Consistoriu are onoarea a comunica cum că încuviințarea înființării oratoriilor este dreptul episcopului”. Deci, trebuia doar a „cere înainte de rezolvarea meritorică părerea de la parohiatul grec-ortodox compe-

² Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Suceava, Fond Mitropolia Bucovinei, vol. IV, Secția 7/4, Dosar 126/1906-1921, filele 5-8.

tent din Viena". Mitropolitul Vladimir de Repta a dat binecuvântare pentru înființarea unui oratoriu pentru românii ortodocși din Viena, cu următoarea notă importantă: „În privința purtării condicelor mitricale și a plinirii funcțiilor bisericești referința de până acum față de parohiatul la biserica grecească a S. Treimi în Viena nu se alterează". Grecii de la Biserica „Sfânta Treime” nu s-au împotrivit. Au acceptat³.

Sfințirea capelei din Viena, de pe strada Löwelstrasse, nr. 8, a avut loc pe 7/20 Ianuarie 1907. Preotul cărturar Constantin Popovici, asistat de preotul Virgil Cioban, a săvârșit slujba de sfințire, la care au participat românii din Viena și Viceprimarul Vienei Neumayer, alături de funcționari și magistrați vienezi. De la Ministerul de Culte au participat reprezentanți, în frunte cu șeful de secție Cvichievschi. Delegația română a fost reprezentată de deputații din Senatul imperial și de Consulul român. A participat și Primarul capitalei României însoțit de o numeroasă delegație românească. Membrii corului mixt din Brașov, condus de prof. Dima, au dat răspunsurile liturgice la slujba de sfințire. Mitropolitului Vladimir de Repta i-au fost adresate mulțumiri deosebite din partea vestiților doctori Ciurcu și Ciobanu din Viena.

Iată textul documentului⁴:

„Înalt Prea Sântite Stăpâne!

În urma ordinului telegrafic ce l-am primit de la Înalt Prea Sântia Voastră, am săvârșit duminică în 7/20 Ianuarie a.c. sântirea capelei «Clubului român» de aici, după ce m'am încredințat atâtău că capela este înzestrată cu toate cele necesare pentru serbarea sântei liturgii.

Întrând la 8 oare dimineața în capelă am făcut mai atâtău, asistat fiind de părintele Dr. Vergil Cioban, sântirea apoi, de acolo sântirea paraclisului în toate părțile sale, precum și a icoanelor, vaselor, acoperămintelor și celorlalte lucruri necesare, cari nu erau de mai înainte sântite, prin stropire cu aghiasmă, ear în fine urtrenia și sânta liturgie pe un antimis sântit de metropolitul Ivațović, pe care îl are părintele Cioban de la păstoria sufletească militară. Acest antimis

³ Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Suceava, Fond Mitropolia Bucovinei, vol. IV, Secția 7/4, Dosar 126/1906-1921, fila 10.

⁴ Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Suceava, Fond Mitropolia Bucovinei, vol. IV, Secția 7/4, Dosar 126/1906-1921, fila 15.

va trebui înlocuit prin un altul sântit de Înalt Prea Sântia Voastră. La liturgie am avut de asistent pe lângă părintele Cioban încă și pe un preot militar serbesc și după rugăciunea amvonului am ținut o scurtă cuvântare privitoare la ocasiunea dată.

La liturgie s'a înființat un public foarte numeros, încât nu-l încăpea capela și mulți trebuiau să steie în camerele și coridorul lateral, ba chiar și pe stradă. Din autorități au fost de față viceprimariul Neumayer cu mai mulți amploriați de la magistral, de la ministeriul de cult șeful de secție Cvichievschi, M. Pramatovici, apoi legațiunea regală română, consulatul român, deputațiunea română cu primariul din București în frunte, mai mulți deputați ai senatului imperial și alte persoane foarte distinse, [...] archipresb. ambasadei imp. Nicolaievschi. Cântarea executată de un cor mixt sub conducerea profesorului de muzică Dima, din Brașov, a fost foarte frumoasă.

În fine, Vă pot asigura că toate au decurs în ordinea cea mai bună și în mod foarte demn.

Cu supunere fiască,
al Înalt Prea Sântiei Voastre devotat,
Constantin Popovici”.

Pe 7 Iulie 1907, mai mulți intelectuali români din Viena (printre ei Lazăr Popovici, Alexandru Lupu, dr. Ciurcu) au adresat Mitropoliei o cerere în care-și exprimau dorința construirii unei biserici ortodoxe în capitala imperială.

Iată textul documentului⁵:

„Credem a ne împlini o datorie prea firească, dacă ne permitem a Vă supune spre înalta știință a Eminenții Voastre alăturata copie a suplicei, ce am adresat'o Maiestății sale în numele societății noastre pentru zidirea unei biserici ortodoxe române în Viena. Aceasta suplică am predat'o în 25 Iunie a.c., prin deputatul Sucevei Dl. Dr. Baron A. Hurmuzachi, Domnului ministru de interne cu rugămintea deosebită scrisuală, ca ministeriul să o înainteze Maiestății sale, sprijinind cererea noastră, ceea ce ni s'a promis din partea D-lui. ministru în modul cel mai afabil. Sosind rezoluțiunea Maiestății Sale, avem apoi de scop a face imediat pașii necesari pentru obținerea unui protector din cercul prea înaltei case domnitoare,

⁵ *Ibidem*, fila 21.

reflectînd eventual chiar la persoana prințului de coroană, dacă sondările prealabile vor permite aceasta.

Totodată ne luăm libertatea a Vă alătura Înalt Preasfinției Voastre cu adînc respect și un exemplar al statutului nostru tipărit deocamdată numai pentru uzul intern al societății noastre, precum mai departe și un mic raport al Gazetei «Lupta» din Budapesta dinspre decurgerea adunării constitutive a societății noastre din 3 Iunie n.a.c. adăugînd încă că pînă în prezent numărul membrilor ordinari ai societății a sporit pînă la 91.

Rugîndu-Vă respectuos pe Eminența Voastră ca să binevoiți a lua aceste la Înalta-Vă cunoștință și ca să ne păstrați și mai departe bunăvoința părintească, sărutăm sfințita dreaptă.

Viena, în 7 Iulie 1907”.

„Societatea cesaro-jubiliară română ortodoxă pentru înființarea unei parohii și zidirea unei biserici în Viena” a luat naștere la data de 16 mai 1907, datorită energicilor membrii ai Coloniei Române din Viena. Amintim pe câțiva dintre ei: Cornel Cosovici, consilier aulic la Curtea de Casație, cavaler al Ordinului Leopoldin, dr. Joan Cuparescu, medic practic și dentist, Alexandru Lupu, colonel, Vasile Morariu, consilier la curtea de apel, dr. Pamfil Dan⁶, consilier de tribunal, dr. Constantin Mîndrilă, medic practic, dr. Lazăr Popovici, medic practic.

Documentul este foarte important. Iată textul lui⁷:

„Mult stimate Domn!

Lipsa unei biserici parohiale, în care să se celebreze toate funcțiunile serviciului divin conform ritului bisericeii ortodoxe orientale în limba națională și în care cuvîntul lui Dumnezeu să se poată vesti în chip ridicător de suflet, s'a simțit de mult printre locuitorii ortodocși români din Viena, precum și printre Românii cari se opresc în treacăci.

Dacă pîna acum nu s'a satisfăcut cum se cuvine această necesitate, aceasta nu se poate atribui atît împrejurărilor nefavorabile, cît lipsei de organizare a Românilor din Viena. Astăzi, când numărul

⁶ Pamfil Dan a fost Președintele Societății studențești „România Jună”. A fost duhovnic al celor mai mulți dintre studenții români din Viena. În anul 1871, la Mă-năstirea Putna, a organizat Serbarea cea Mare împreună cu poetul Mihai Eminescu.

⁷ Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Suceava, Fond Mitropolia Bucovinei, vol. IV, Secția 7/4, Dosar 126/1906-1921, fila 22.

acestor Români crește și când orașul Viena a devenit unul dintre cele mai puternice puncte de atracțiune pentru Românii din toate părțile – după cum dovedește în destul statistica străinilor – astăzi necesitatea unei biserici parohiale române proprii și, în legătură cu aceasta, și necesitatea unei comunități bisericești autonome ortodox-orientale române bine organizată, în Viena, nu se mai poate ignora. Deci, fiecare Român are adevărată sfântă datorie a lucra cu cel mai mare zel, din toate puterile, pentru grabnica împlinire a acestei necesități.

Pătrunși de aceasta și conziderând că sfânta capelă înființată în casa din I., Löwestrße 8, de către societatea «Clubul Român», din cauza mijloacelor nesuficiente a fost făcută numai pentru un număr restrâns de credincioși și numai pentru unele servicii divine și că, deci, corăspunde numai în mică măsură cerințelor sufletești ale Românilor ortodocși din Viena, precum și a altor conaționali, în trecere pe aci, noi, respectuos subsemnații, dimpreună cu alți onorați membri ai Coloniei Române din Viena, am ajuns la următoarea convingere:

Acum, când toate popoarele monarhiei Austro-Ungare se pregătesc pentru serbarea aniversărei de 60 de ani a Domniei Preaînaltului lor Monarch, a sosit și pentru Românii ortodocși din Viena, ca fii demni ai unui popor care totdeauna a dovedit credință și alipire față de tron și dinastie, vremea potrivită de a face un demers pentru realizarea justei lor dorințe, de a avea o biserică proprie.

Astfel, nu numai vom repara ce au neglijat generațiile trecute, ci vom crea și un semn vecinic al sentimentelor patriotice de care e'nsuflețit poporul român în monarhie.

Conduși de aceste motive, am avut în vedere formarea unei societăți sub numele: «Societatea cesaro-jubiliară română ortodoxă pentru înființarea unei parohii și zidirea unei biserici în Viena». Această societate, conform statutelor, intenționează înființarea unei comunități bisericești române ortodoxe autonome, încorporată Archidiecesei ortodoxe din Bucovina, precum și clădirea unei biserici și a unei case parohiale pentru această comunitate din Viena, întru amintirea serbărei jubileului de 60 de ani de Domnie a Majestății Sale Împăratului Francisc Josif I, ce se va ține în anul 1908.

Mijloacele necesare la acest scop se vor aduna de la Românii din toate țările Austriei, precum și de la prietenii lor. În această privință, pe lângă contribuțiile membrilor societății, se vor solicita

în spezial și subvențiuni de la stat, de la deosebite țări sau provincii, de la comune, biserici și din fondurile administrate de acestea; apoi vor trebui obținute oferte de la persoane și corporațiuni mărinimoase, colecte, legate, donațiuni și alte mijloace care pot servi la realizarea scopului societății.

Acum, după ce înaltul Minister i.r. de Interne, prin deciziunea din 26, April 1907, cu No. 13419, a încuviințat formarea «Societății Române ortodox-orientale cesaro-jubiliare pentru înființarea unei parohii și clădirea unei biserici în Viena», și numai purtarea numelui dorit de «Societate cesaro-jubiliară» a făcut-o pendinte de obținerea specială a unei Prea înalte încuviințări a Majestății Sale, ne permitem a Vă invita pe Domnia Voastră de a Vă înscrie ca Membru în «Societatea pentru înființarea unei parohii și zidirea unei biserici ortodox-române în Viena» și de a lua parte la *Adunarea* constituantă, ce se va ține la 3, Juni sf. n. 1907, la ora 8 seara în localul «Zumgrünen For» (Sala festivă) VIII, Lenhenfelvestr. 14, unde, după citirea statutelor, se va efectua alegerea membrilor comitetului, a comisiei de revizuire și a juriului Societății. În caz de împiedicare, Vă rugăm a trimite la adresa unuia din proponentii subsemnați ai societății declarația Domniei Voastre, precum și contribuția de membru, pînă la ziua fixată pentru adunare; iar mai tîrziu la adresa presidentului Societății sau a Oficiului Societății, Viena I., Löwelstraße 8.

Spre a Vă informa în privința constituirei societății, ne permitem a Vă comunica mai la vale⁸⁾ deocamdată numai paragrafele respective ale statutelor. Statutele se vor tipări și distribui numai după ce va fi acordată Prea înalta încuviințare amintită mai sus.

Sperând ca Domnia Voastră veți binevoi a da prețiosul concurs la înființarea acestei Societăți și că veți colabora după puteri la realizarea scopului ei înalt sîntem cu deosebită stimă și considerație.”

Apelul membrilor Coloniei române din Viena trimis Mitropolitului Bucovinei, Vladimir de Repta, pe 21 Mai/3 Iunie 1907, cu rugămintea acordării arhierestii binecuvîntări pentru înființarea unei parohii românești greco-orientale (ortodoxe) a avut ecou puternic. Binecuvîntarea a fost acordată și s-a încheiat un lung șir de frămîntări, lupte și osteneli ale credincioșilor români din Viena⁸.

⁸ În ședința ținută în octombrie 1908 s-au găsit soluții pentru reglementarea relațiilor juridice între parohia ortodoxă românească și cea a grecilor de la „Sfânta Treime”.

Cu binecuvântare de la Mitropolia Bucovinei, Comitetul Societății Ortodoxe Românești din Viena a reușit să-l autorizeze pe preotul Zaharie Voronca să predea religia în învățământul public și privat copiilor din toate treptele școlare din Viena, inclusiv copiilor ortodocși români⁹.

„Societatea cesaro-jubiliară română ortodoxă pentru înființarea unei parohii și zidirea unei biserici în Viena” a anunțat la data de 2 Mai 1921 că forurile abilitate austriece au dat avize și decizii favorabile pentru acordarea dreptului parohial pentru capela ortodoxă românească (preot era Petru Iancovschi din Bucovina)¹⁰.

Și astăzi în capela aceasta veche de mai bine de 100 de ani se săvârșește slujbă. Biserica nouă s-a construit în Viena și din anul 2003 se slujește în ea. După restaurarea picturii, biserica a fost re-sfințită, în 2012, de IPS Serafim, Mitropolit al Europei Occidentale și Meridionale.

⁹ Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Suceava, Fond Mitropolia Bucovinei, vol. IV, Secția 7/4, Dosar 126/1906-1921, fila 30.

¹⁰ *Ibidem*, filele 44-45.